

Mix van online- en offlineonderwijs heeft de toekomst

Marije Bent 19 januari 2021 14:01

Offline kun een docent tekortkomingen nog wel wegwerken met charisma en ervaring, maar bij online- of blended leren gaat dit niet. beeld Getty Images

OPINIE

In het onderwijs hoeven we niet terug naar het oude 'normaal'. Een mix van digitaal en offlineonderwijs (blended leren) heeft juist veel te bieden.

Het blended onderwijs is sinds de Covid-19-pandemie in een stroomversnelling gekomen. Tijdens de tweede lockdown hebben docenten meer ideeën en geven ze hun onderwijs vorm op basis van de kennis uit de eerste lockdown. De lockdown heeft in die zin veel goeds gebracht: de kracht van blended leren kwam onder de aandacht. We hebben gezien dat online en offline samen meer kunnen opleveren. Meer en beter leren voor docent en student.

Is dit niet te optimistisch? Iedere docent kan een videoconference starten met leerlingen en iedere docent kent inmiddels ook wel een digitale werkvorm. Daarbij geven leerlingen en studenten aan het zat te zijn om naar een 'pratend scherm' te luisteren en zelf niet geactiveerd te worden. En ouders zuchten dat het leren achter een scherm te saai is voor hun kind.

Ik merk dat er daardoor veel discussie plaatsvindt. Is onlineonderwijs nu wel beter dan offlineonderwijs? Kan onlineonderwijs wel de gewone les in het klaslokaal vervangen? Leerlingen en studenten lijken moeilijk betrokken te

Meest gelezen

- POLITIEK**
20 jan. **Kamer keert zich tegen vrije keus coronavaccin**
- BUITENLAND**
20 jan. **President Biden tekent eerste decreten**
- BINNENLAND**
20 jan. **Kabinet plant ingang avondklok aanstaande zaterdag**
- BINNENLAND**
19 jan. **Avondklok vanaf vrijdag verwacht**
- KERK & RELIGIE**
21 jan. **Geen uitzondering voor kerken op avondklok**
- MENS & SAMENLEVING**
20 jan. **Psychiater Damiaan Denys: We moeten lijden weer accepteren als onderdeel van het leven**

RD.nl in uw mailbox?

Vul uw e-mailadres in

Inschrijven

raken bij de digitale lessen. Die vragen teveel zelfsturing.

Allemaal interessante vragen, maar in mijn optiek kunnen we vanuit het huidige online lesgeven ons onderwijs verbeteren en slim ontwikkelde ideeën toepassen in de toekomst. Blended leren is een bewuste keuze. We passen dit

niet toe omdat dit toevallig handig is voor een organisatie of omdat we in een lockdown zitten. Het zorgt voor een (iets) grotere leeropbrengst dan offline of online leren alléén. Dit wordt bevestigd door het [onderzoek onderwijs op school en thuis: wat zijn effectieve combinaties?](#) (NRO, 2020).

Creatieve les

Hoe combineren we online- en offlineonderwijs? Het draait hierbij om de behoefte van de leerling en de student.

De docent zal kennis moeten hebben over wat dan effectief onderwijs is en over de techniek. Maar hij zal vooral de didactiek rond blended onderwijs moeten beheersen. Offline kun je tekortkomingen nog wel wegwerken met charisma en ervaring, maar bij online of blended leren gaat dit niet. Dan moet je een effectief lesontwerp kunnen maken. Je moet weten wat werkt en het lef hebben lessen anders te ontwerpen. Misschien door juist wel te starten met een toets. Of door een instructie aan het einde van de les in plaats van aan het begin. Of door van tevoren het leren van de leerling en de student digitaal te activeren met een filmpje, een woordwolk (woordwolk.nl) of een mural (mentimeter.com), een digitale plek om samen te werken. Om dit effectief te kunnen inzetten, moet een docent zich goed voorbereiden en creatief kunnen denken. Een denken waarbij nieuwsgierigheid, humor, kritische reflectie en samenwerken centraal staan.

Het is bekend dat samen ontwerpen en ontwikkelen innovatie teweegbrengt. Het gaat bij blended onderwijs dus niet zozeer om het beheersen van allerlei tools en technieken, maar om het lesontwerp, dat vraagt om creativiteit en samenwerking van de docent en zijn collega's.

Volgens Fleur Prinsen, lector digitale didactiek aan de Hogeschool van Rotterdam, is een discussie over de vraag wat beter is (online of offline leren) niet zinvol. Deze discussie ontmoedigt zelfs het innoveren en doorontwikkelen van het onderwijs. Het gaat erom dat we leren van het online lesgeven in een lockdown.

Bij blended leren lesgeven is het belangrijk het klaslokaal het huis van de leerling en student binnen te brengen. Samen lachen en verbinding ervaren. Om dit voor elkaar te krijgen, moet de leerling of student het gevoel hebben dat hij welkom is en gezien wordt, moet hij inbreng durven te geven en zien dat zijn inbreng ertoe doet. Dit valt ook online te organiseren. In je lesontwerp heb je dan specifiek aandacht voor het noemen van alle namen en voor kennismakingswerkvormen waarbij de thuissituatie meegenomen wordt. Ook kun je in kleine groepjes samenwerken.

Deze week zag ik de juf van mijn dochter op de laptop. Zij had het begrepen. Het was alsof mijn dochter in de klas zat. Ze kletste met klasgenootjes en ze bekeken elkaars werk. Het leverde wel wat vingers op het scherm op, maar als leerlingen en studenten zich betrokken voelen, leren ze meer en beter.

Instructiefilmpje collega

Bespaar 15%
op schakeltjes,
kerkdiensten en
activiteiten

Reformatorisch Dagblad

De coronamaatregelen hebben onbedoeld een schat aan informatie over blended onderwijs opgeleverd. Er is lesmateriaal ontwikkeld voor allerlei leeractiviteiten. Dit materiaal moet gedeeld en verbeterd worden om de kwaliteit van het onderwijs te laten groeien. Het kan ook de werkdruk van docenten verlichten, als je gebruik kunt maken van een lesontwerp van een

collega. Zelf heb ik bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van de instructiefilmpjes van collega's tijdens de colleges.

Daarnaast is het aanleren van leerstrategieën om zelfstandig lesstof tot je te nemen nog belangrijker geworden dan het al was. Zelfstandig werken is ook een vaardigheid waar een leerling of student profijt van heeft bij het stagelopen.

Docenten schijnen het beste te leren van en met elkaar. Als we dat nu organiseren en de creativiteit en het enthousiasme voor innovatie stimuleren, dan hoeven we niet meer uitsluitend gebruik van technologie te gaan maken, maar gaan we beter en slimmer leren.

De auteur is lerarenopleider en onderzoeker bij Aeres Hogeschool Wageningen.

Meest gelezen

20 jan.	POLITIEK Kamer keert zich tegen vrije keus coronavaccin
20 jan.	BUITENLAND President Biden tekent eerste decreten
20 jan.	BINNENLAND Kabinet plant ingang avondklok aanstaande zaterdag
19 jan.	BINNENLAND Avondklok vanaf vrijdag verwacht
21 jan.	KERK & RELIGIE Geen uitzondering voor kerken op avondklok
20 jan.	MENS & SAMENLEVING Psychiater Damiaan Denys: We moeten lijden weer accepteren als onderdeel van het leven

Reformatorisch Dagblad

Abonneeservice

Abonneren
Abonneedagen
Abonneevoordeel
Bezorging
Vakantieservice

Adverteren

Zakelijk adverteren
Familiebericht opgeven
Schakeltje opgeven
Tijd & plaats

RD-sites

RD-Vacature
Kerktijden
Lezersplein
Lezerspanel

Over EMG

Erdee Media Groep
Werken bij EMG
Terdege
Kits
Puntuit
Reformatorisch Dagblad

RD.nl in uw mailbox?

 Vul uw e-mailadres in

Inschrijven

[Digibron](#)

[De Banier](#)

[Mediatraining](#)

[Contact](#)